

SPRÁVA Z KONTROLY

SPÔSOBU VÝBERU POPLATKU ZA ROZVOJ V ZMYSLE ZÁKONA Č. 447/2015 Z.Z. O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV A VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉHO NARIADENIA Č. 4/2019 O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ NA ÚZEMÍ MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Mgr. Ján Komara, miestny kontrolór

SPRÁVA Z KONTROLY SPÔSOBU VÝBERU POPLATKU ZA ROZVOJ V ZMYSLE ZÁKONA Č. 447/2015 Z.Z. O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV A VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉHO NARIADENIA Č. 4/2019 O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ NA ÚZEMÍ MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Oprávnená osoba: miestny kontrolór mestskej časti Bratislava- Podunajské Biskupice (ďalej len „miestny kontrolór“ alebo „oprávnená osoba“).

Cieľom kontroly bolo preverenie dodržiavania a správneho uplatňovania zákona č. 447/2015 Z.z. o miestnom poplatku za rozvoj v znení neskorších predpisov a všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2019 o miestnom poplatku za rozvoj na území mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, pričom táto kontrola mala najmä preventívny charakter, jej účelom bolo taktiež participovať na správnom a efektívnom nastavení procesov spojených s rozhodovaním o miestnom poplatku za rozvoj, nastavení interných kontrolných mechanizmov a súvisiacich vnútorných predpisov.

Povinná osoba: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11 , 821 06 Bratislava, IČO: 00641383 (ďalej aj ako „miestny úrad“ alebo „kontrolovaná osoba“).

Predmet kontroly: zistiť akým spôsobom prebieha v podmienkach mestskej časti spracovanie podkladov a následné vyrubovanie miestneho poplatku za rozvoj, vrátane dodržiavania dotknutých právnych predpisov v podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

K predmetnej kontrole bola oprávnenej osobe predložená kompletná dokumentácia súvisiaca s rozhodnutiami o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj za kontrolované obdobie (najmä právoplatné stavebné povolenie, rozhodnutie o vyrubení miestneho poplatku, rozhodnutie o povolení splátok), pričom v priebehu kontroly boli oprávnenej osobe predložené aj ďalšie rozhodnutia o vyrubení miestneho poplatku vydané počas výkonu kontroly. Ďalej bol predložený zoznam stavebných povolení na stavby s podlahovou plochou prevyšujúcou 60 m² s vyznačením právoplatnosti týchto stavebných povolení za kontrolované obdobie. Povinná osoba taktiež poskytla oprávnenej osobe interné predpisy mestskej časti upravujúce vnútorný postup pri oznamovaní nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia medzi jednotlivými organizačnými útvarmi mestskej časti, vyrubovaní miestneho poplatku za rozvoj, evidovaní rozhodnutí a súvisiacich činností v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj.

Kontrolované obdobie: od 01.01.2020 do 31.07.2020

Miesto a čas vykonania kontroly: Miestny úrad od 10.06.2020 do 10.08.2020

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra Mestskej časti Bratislava- Podunajské Biskupice na I. polrok 2020, schváleného Uznesením Miestneho zastupiteľstva č.

154/2018-2022 zo dňa 10.02.2020, v zmysle §18d ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a v súlade so zákonom č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrola bola zameraná na kontrolu spôsobu, úplnosti a správnosti vyrubovania miestneho poplatku za rozvoj v kontrolovanom období roku 2020 v zmysle legislatívy platnej v Slovenskej republike, všeobecne záväzného nariadenia a Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy.

Informácia o tom, či povinná osoba podala námietky: - k zisteným nedostatkom - navrhnutému odporučeniu - k lehote na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a k lehote na splnenie prijatých opatrení. Povinná osoba v lehote určenej oprávnenou osobou do 16.09.2020 nepodala námietky k zisteným nedostatkom uvedeným v Návrhu správy.

A. PRÁVNÝ ZÁKLAD

Poplatok za rozvoj sa zaraďuje do sústavy miestnych daní a poplatkov ako jej fakultatívny prvok. To znamená, že o uložení alebo neuložení poplatku za rozvoj rozhoduje len mestská časť. Poplatok za rozvoj plní príjmovú funkciu ako doplnkový nástroj určený na financovanie občianskej infraštruktúry a zároveň regulačnú funkciu vo vzťahu k stavebnej činnosti na území obce. Má zároveň protikorupčnú funkciu s cieľom predísť právne neregulovanému výberu darov v obciach, kde sa realizovala významná stavebná činnosť. Zákonodarca ustanovil, že poplatok za rozvoj sa vzťahuje iba na pozemné stavby, čím úplne vylúčil spoplatnenie podzemných stavieb.

Vyrubenie poplatku za rozvoj je spojené so vznikom poplatkovej povinnosti. Poplatníkovi vzniká poplatková povinnosť dňom právoplatnosti príslušného povolenia (stavebného povolenia, rozhodnutia o povolení zmeny stavby pred jej dokončením či rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby) alebo dňom ohlásenia stavby stavebnému úradu (v prípade stavieb, pri ktorých postačuje ohlásenie stavebnému úradu).

Definovanie základu je dôležité pre vyrubenie (výpočet konkrétnej výšky) akéhokoľvek poplatku. Pri poplatku za rozvoj sa vychádza z výmery nadzemnej časti podlahovej plochy realizovanej stavby v m². Za podlahovú plochu sa považuje súčet výmery všetkých miestností v nadzemných podlažiach stavby.

Novela zákona účinná od 30.11.2019 zaviedla do zákona, vzhľadom na nejednotnosť definície miestnosti a rôzne spôsoby určenia podlahovej plochy v stavebnom sektore (napr. úžitková plocha, hrubá podlahová plocha, zastavaná plocha a pod.) vlastnú definíciu miestnosti a podlahovej plochy, ktorá je pre všetky druhy stavieb na účely miestneho poplatku za rozvoj jednotná. Zákon presne definuje čo je miestnosťou (v zmysle uvedenej definície napr. závetrie nie je miestnosťou, ale zádverie áno) a podlahovou plochou nadzemnej časti realizovanej stavby. Taktiež presne určila, ktoré časti podlahovej plochy sa nezapočítavajú do základu poplatku (v zmysle uvedenej definície balkón, lodžia alebo terasa bez trvalého presklenia nie je súčasťou základu poplatku, avšak ak je balkón, lodžia alebo terasa opatrená stavebnou konštrukciou s presklením, tak sa vnútorná podlahová plocha započítava do základu poplatku).

Zákon teda predpokladá, že pri vyčíslení podlahovej plochy sa vychádza zo súčtu výmer všetkých miestností v nadzemných podlažiach stavby. Podlahovou plochou sa rozumie celý vnútorný priestor stavby vrátane výklenkov do priestoru bez vnútorných priečok a obvodových múrov. Do podlahovej

plochy treba počítať aj priestor podkrovia, ktoré je prístupné z posledného nadzemného podlažia, a ktorého svetlá výška medzi úrovňou podlahovej plochy a stropom (strešnou konštrukciou) dosahuje minimálne 1,3 metra.

Mestská časť by mala pri určovaní základu poplatku za rozvoj jednoznačne vychádzať z údajov stavebného úradu, ktorý pracuje s overenou projektovou dokumentáciou. V súčasnosti sa však v projektových dokumentáciách využíva okrem podlahovej plochy miestností aj obytná či úžitková plocha stavby. Je žiaduce, aby stavebný úrad vyžadoval údaje z projektovej dokumentácie k celkovej výmere podlahovej plochy stavby ako dôležitý údaj, ktorý by mal na účely ďalšieho vyrubovania uvádzať v stavebnom povolení.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava upravilo inštitút miestneho poplatku za rozvoj v Dodatku č.16 Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v článku I. a II. Predmetný dodatok nadobudol účinnosť 01.júla 2018.

Mestská časť Bratislava- Podunajské Biskupice má od 1. januára 2020 zákonnú povinnosť vyrubovať stavebníkom poplatok za rozvoj. Povinnosť vyrubovať poplatok za rozvoj vyplýva mestskej časti ako správcovi poplatku za rozvoj v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a § 12 ods. 1 zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a v súlade s prijatým všeobecne záväzným nariadením č. 4/2019. Výšku poplatku schválili poslanci miestneho zastupiteľstva dňa 11.06.2019 so sadzbou 35 eur/m² pre všetky druhy stavieb, ktoré podliehajú miestnemu poplatku za rozvoj na území mestskej časti. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice bola poslednou mestskou časťou hlavného mesta, kde bol zavedený miestny poplatok za rozvoj. Hlavné mesto SR Bratislava podľa Záverečného účtu za rok 2019 dosiahlo príjem z podielu na výnose z miestneho poplatku za rozvoj vo výške 2 122 550,95 €(32%), pričom celkový výnos by mal predstavovať 6 632 971 €.

B. EVIDENCIA STAVEBNÝCH POVOLENÍ A ROZHODNUTÍ O VYRUBENÍ MIESTNEHO POPLATKU ZA ROZVOJ

Miestny úrad vydal vnútorný predpis Smernicu č. 6/2020 stanovujúcu vnútorný postup pri vydávaní stavebného povolenia, vyrubovaní miestneho poplatku za rozvoj a súvisiacich činností v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj upravuje postup pri vyrubovaní miestneho poplatku za rozvoj a ďalších činností (ďalej len „Smernica“). Tento interný predpis stanovil postup včasného doručovania právoplatných stavebných povolení ekonomickému oddeleniu tak, aby bola následne dodržaná zákonná lehota na vyrubenie poplatku za rozvoj. Podľa čl. 4 Smernice: Každé stavebné povolenie musí vo výrokovej časti obsahovať: a. výmera podlahovej plochy, ktorá tvorí základ miestneho poplatku za rozvoj, b. uvedenie druhu stavby. Údaje sa v stavebnom povolení vyznačia zvýrazneným písmom. Stavebné oddelenie je povinné oznámiť ekonomickému oddeleniu všetky právoplatné stavebné povolenia, vrátane tých, ktoré sú oslobodené od poplatku za rozvoj, najneskôr v deň nasledujúci po dni, kedy stavebné povolenie nadobudlo právoplatnosť. Oznámenie podľa predchádzajúcej vety sa vykoná tak, že na stavebnom povolení bude vyznačený dátum nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia.

Stavebné povolenia sa evidujú v elektronickej podobe aj písomnej podobe v tabuľke, ktorej vzor tvorí prílohu Smernice. Evidencia obsahuje najmä: a. identifikáciu poplatníka, v prípade právnických osôb názov, sídlo a IČO právnickej osoby, pri fyzických osobách meno a priezvisko, b. deň nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia, c. uvedenie druhu stavby, d. výmeru úžitkovej plochy, ktorá tvorí základ miestneho poplatku za rozvoj, e. celkovú výšku poplatku, f. dátum nadobudnutia rozhodnutia o

vyrubení miestneho poplatku za rozvoj, g. dátum úhrady miestneho poplatku, h. v prípade neuhradenia miestneho poplatku, uvedenie právnych krokov smerujúcich k jeho vymoženiu (výzva, návrh na vykonanie exekúcie).

Evidencia vydaných stavebných povolení a rozhodnutí o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj							
Poradové číslo	EVČ Rozhodnutia	Deň nadobudnutia právoplatnosti SP	Výmera úžitkovej plochy (m2)	Základ poplatku v m2 (úžitková plocha - 60m2)	Výška poplatku	Dátum nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia	Dátum úhrady
1	2020/19406/15/1	4.3.2020	155	95	3 325 €	20.4.2020	18.5.2020
2	2020/19407/15/1	26.2.2020	136	76	2 660 €	20.4.2020	30.4.2020
3	2020/19402/15/1	23.3.2020	121	61	2 135 €	20.4.2020	29.5.2020
4	2020/19440/15/1	28.5.2020	190	130	4 550 €	18.6.2020	30.6.2020
5	2020/19441/15/2	25.5.2020	167	107	3 745 €	18.6.2020	10.7.2020
6	2020/19429/15/1	13.5.2020	105	45	1 575 €	18.6.2020	26.6.2020
7	2020/19447/15/1	22.6.2020	412	352	12 320 €	25.6.2020	22.7.2020
8	2020/19448/15/2	25.6.2020	117	87	1 505 €	25.6.2020	18.8.2020
9	2020/19449/15/2	25.6.2020	117	87	1 505 €	25.6.2020	18.8.2020
10	2020/19450/15/1	15.6.2020	47	17	595 €	25.6.2020	7.7.2020
11	2020/19451/15/1	15.6.2020	47	17	595 €	25.6.2020	9.7.2020
12	2020/00471/15/1	26.6.2020	167	107	3 745 €	24.7.2020	
13	2020/19465/15/1	23.6.2020	90	30	1 050 €	9.7.2020	22.7.2020
14	2020/19464/15/1	30.6.2020	108	48	1 680 €	9.7.2020	
15	2020/19472/15/1	28.7.2020	306	246	8 610 €	28.7.2020	20.8.2020
16	2020/19473/15/1	28.7.2020	152	92	3 220 €	28.7.2020	7.8.2020
17	2020/12712/15/1	28.7.2020	2001	1941	67 935 €	28.7.2020	20.8.2020
SPOLU			4438	3538	120 750 €		

Zistené skutočnosti/kontrolné zistenia:

Výnos z poplatku za rozvoj v roku 2020 (január až júl 2020) predstavoval výšku 120.750€ z toho príjem pre mestskú časť Bratislava-Podunajské Biskupice predstavoval výšku 82.110 € a hlavné mesto SR Bratislava 38.640 €. Väčšina z tohto výnosu (56,26%) je príjmom zo stavby na ostatné podnikanie stavebníka Lidl Slovenská republika v.o.s.. Hlavnému mestu bol poplatok poukázaný na účet v súlade so Štatútom hl. mesta v termíne 28.07.2020(4.558,40 €) ako podiel za 1. polrok 2020(2. štvrtrok)..

Podľa článku 91 ods. 3 Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy: „Príjem mestskej časti z výnosu miestneho poplatku za rozvoj sa rozdelí medzi rozpočet Bratislavy a rozpočet mestskej časti v pomere 32 % pre rozpočet Bratislavy a 68 % pre rozpočet príslušnej mestskej časti. Prislúchajúci percentuálny podiel prijatý z miestneho poplatku za rozvoj v uplynulom kalendárnom štvrtroku poukáže mestská časť na účet Bratislavy najneskôr do 30 dní po uplynutí kalendárneho štvrtroka. Mestská časť poskytne Bratislave

rozpis uhradených platieb a identifikáciu príslušných rozhodnutí, ktoré zakladajú vznik poplatkovej povinnosti, prostredníctvom jednotného predpisu. Na základe výzvy mestskej časti vráti Bratislava mestskej časti príslušnú časť prijatého podielu z výnosu z miestneho poplatku za rozvoj do 30 dní odo dňa doručenia výzvy mestskej časti. Za tým účelom poskytne mestská časť Bratislave rozpis vrátených platieb a identifikáciu príslušných rozhodnutí, ktoré zakladajú vrátenie miestneho poplatku za rozvoj poplatníkovi.“

Mestská časť postupuje, pri poukazovaní finančných prostriedkov, získaných ako príjem z miestneho poplatku za rozvoj, hlavnému mestu v zmysle článku 91 ods. 3 Štatútu, pričom poskytuje identifikáciu poplatníka(stavebníka), rozhodnutia o vyrubení poplatku, stavebného povolenia, výšky a dátumu úhrady.

Predmetné finančné prostriedky predstavujúce výnos pre mestskú časť zatiaľ neboli čerpané. Schválený rozpočet v príjmovej časti daňových príjmov pôvodne vôbec nepočítal s príjmom pod položkou 133015 Miestny poplatok za rozvoj, napriek tomu, že tento bol v podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice zavedený s účinnosťou od 1.1.2020. Tento príjem je takmer nemožné anticipovať, a preto by jeho zahrnutie do rozpočtu, v roku bezprostredne po zavedení poplatku, predstavovalo riziko rozpočtu na príjmovej stránke. V zmenách rozpočtu predložených Miestnemu zastupiteľstvu na rokovaní dňa 14.7.2020 bol už tento príjem zakomponovaný. Použitie výnos z poplatku za rozvoj upravuje §11 zákona, pričom úhradu kapitálových výdavkov súvisiacich so stavebnými nákladmi na stavbu vrátane nákladov na vysporiadanie pozemku na účel špecifikovaný taxatívne v odseku 2. Zákon v ustanovení § 11 ods. 5 taktiež zakotvil povinnosť všeobecne záväzným nariadením určiť spôsob zverejnenia informácií o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použití v členení použitia výnosov podľa realizovaných projektov tak, aby tieto informácie boli zverejnené najmenej raz ročne. V podmienkach mestskej časti zatiaľ takéto nariadenie vydané nebolo. Účelom tejto úpravy zvýšenie transparentnosti používaných verejných zdrojov z príjmov z poplatku za rozvoj. Mestská časť môže informácie o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použití zverejniť napr. na svojom webovom sídle, v záverečnom účte mestskej časti alebo vo výročnej správe. Z uvedených možností odporúčam zaviesť zverejňovanie v Záverečnom účte, kde sa tento údaj stane obligatórnou súčasťou.

Oprávnenej osobe bolo tunajším úradom predložených 15 ks stavebných povolení podliehajúcich miestnemu poplatku. Kontrolou predmetných stavebných povolení a prostredníctvom rozhodnutí o vyrubení poplatku za rozvoj poplatníkovi bolo tiež zistené, že v dvoch prípadoch poplatník využil svoje právo na podanie odvolania, pričom v oboch prípadoch rozhodnutie Finančnej správy Slovenskej republiky uznalo nárok poplatníkom a následne bolo vydané nové rozhodnutie zo zníženej výmery podlahovej plochy. V prípadoch rozhodnutí vydaných pod ev.č. 2020/19448/15/2, 2020/19449/15/2 a ev.č. 2020/19450/15/1, 2020/19451/15/1 išlo o vyrubenie poplatku pre dvoch stavebníkov, a preto mestská časť postupovala podľa §5 ods. 3 zákona, podľa ktorého ak uskutočňuje stavbu viac stavebníkov uvedených v stavebnom povolení, právoplatnom rozhodnutí o povolení zmeny stavby pred jej dokončením, právoplatnom rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby alebo v oznámení stavebného úradu k ohlásenej stavbe, poplatníkom je každý stavebník v rovnakom pomere, ak sa nedohodnú inak.

Neboli zistené pochybenia pri procese rozhodovania o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj. V stavebných povoleniach sa však ani po nadobudnutí účinnosti Smernice nenachádzal údaj o výmere podlahovej plochy zvýraznený tučným písmom, ale iba tzv. úžitková plocha, ktorá je síce spravidla zhodná s podlahovou plochou, avšak mala by sa uvádzať osobitne. Tunajší úrad dodržiava lehoty pre vydávanie rozhodnutí po vydaní stavebných povolení. S účinnosťou od 12.06.2020 má mestská časť vydaný aj interný predpis, podľa ktorého sa spravuje proces rozhodovania o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj, najmä však spôsob komunikácie medzi jednotlivými organizačnými útvarmi tunajšieho úradu.

Evidenčne sa samostatne vedú aj stavebné povolenia, ktoré buď nemajú podlahovú plochu (reklamné stavby, rekonštrukcie) alebo sú oslobodené od miestneho poplatku za rozvoj. V prípade oslobodenia od poplatku za rozvoj je nevyhnutné dôsledne skúmať, či sú skutočne splnené všetky podmienky pre oslobodenie od poplatku, pričom toto posúdenie je potrebné vykonávať na organizačnom útvare odlišnom od organizačného útvaru, ktorý stavebné povolenie vydal. Smernica formálne s takouto úpravou počíta, avšak je potrebné dôsledne sledovať, či je takto nastavený proces dodržiavaný. Kontrolou bolo tiež zistené, že tunajší úrad postupuje správne pri zaokrúhľovaní podlahovej plochy predmetu poplatku, kedy sa v zmysle §7 ods. 1 zákona č. 447/2015 Z.z. určuje sadzba poplatku za rozvoj v eurách za každý, aj začatý m² podlahovej plochy nadzemnej časti stavby.

Odporúčania na opatrenia

- 1. Odporúčam prijať opatrenia internej krížovej kontroly, aby nenastala skutočnosť, že niektoré právoplatné stavebné rozhodnutia nebudú spracované z hľadiska daňového konania pri vyrubovaní miestneho poplatku za rozvoj, a to v pravidelných časových intervaloch, najmenej raz ročne. Predmetná interná kontrola preverí správnosť vedenia evidencie stavebných povolení a ich postúpenia na daňové konanie.**
- 2. Zabezpečiť prípravu legislatívneho procesu súvisiaceho s vydaním všeobecne záväzného nariadenia, ktoré určí spôsob zverejnenia informácií o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použitia v členení použitia výnosov podľa realizovaných projektov tak, aby tieto informácie boli zverejnené najmenej raz ročne. V podmienkach mestskej časti zatiaľ takéto nariadenie vydané nebolo. Takáto úprava spravidla býva zakotvená v samotnom nariadení o miestnom poplatku za rozvoj. Mestská časť môže informácie o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použitia zverejniť napr. na svojom webovom sídle, v záverečnom účte mestskej časti alebo vo výročnej správe. Z uvedených možností odporúčam zaviesť zverejňovanie v Záverečnom účte, kde sa tento údaj následne stane jeho obligatórnou súčasťou.**

Mgr. Ján Komara
miestny kontrolór